

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. V. H.**, bývajúceho v M., J. M. 1316/22, proti žalovanému **Okresnému stavebnému bytovému družstvu Michalovce**, so sídlom v Michalovciach, Plynárenská 1, IČO: 00 172 154, zastúpenému JUDr. Slavomírom Kučmášom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Plynárenská 1, **o určenie neplatnosti rozhodnutia žalovaného a určenie neexistencie povinnosti platiť poplatok z omeškania**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 10/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. apríla 2012 sp. zn. 1 Co 100/2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 18. apríla 2012 sp. zn. 1 Co 100/2011 v zmeňujúcom výroku vo veci samej a vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 11. januára 2011 č. k. 4 C 10/2011-219 zamietol žalobu v časti určenia neplatnosti rozhodnutia žalovaného o účtovaní a vymáhaní poplatku z omeškania vo výške 2,5 promile denne, resp. pokuty z omeškania za obdobie od 1. 1. 2003 do zaplatenia. Zároveň rozhodol o zastavení konania v časti určenia, že žalobca nie je povinný tieto platby žalovanému zaplatiť po dobu troch rokov pred podaním žaloby. Napokon vyslovil, že účastníkom sa nepriznáva náhrada trov konania. Výrok o zastavení konania odôvodnil nedostatkom podmienky konania, a to prekážkou právoplatne rozsúdenej veci (rei iudicata).

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 18. apríla 2012 sp. zn. 1 Co 100/2011 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí

žaloby potvrdil. Vo výroku o zastavení konania rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že určil, že žalobca nemá povinnosť platiť žalovanému poplatok z omeškania z nárokov za obdobie od 26. 4. 2004 do 26. 4. 2007. Zároveň rozhodol, že účastníkom sa nepriznáva náhrada trov konania. Zmenu prvostupňového rozsudku v časti zastavenia konania odôvodnil nesprávnym právnym záverom súdu prvého stupňa o existencii prekážky právoplatne rozsúdenej veci a danosťou naliehavého právneho záujmu žalobcu na uplatnenom určovacom nároku.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v zmeňujúcom výroku vo veci samej podal žalovaný dovolanie. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom a tzv. inou vadou konania.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O. s. p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti

(§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.). V prejednávanej veci je daná existencia takejto vady, a to vada vyplývajúca z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo na doplnenie alebo opravu nesprávneho, neúplného alebo nezrozumiteľného podania, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na dvojinštančnosť konania a pod.).

V preskúmvanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení konania. Tento výrok je svojou povahou uznesením, nie rozhodnutím o veci samej (nebolo ním rozhodnuté vo veci samej).

Základom odvolacieho konania je preskúvanie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Z postavenia odvolacieho súdu ako prieskumnej inštancie vyplýva, že nemôže v odvolacom konaní rozhodnúť o veci samej, ak bolo odvolacieho prieskumu podrobené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré povahu rozhodnutia o veci samej nemá. Inak by sa totiž zmenil z prieskumnej inštancie na prvostupňovú inštanciu. Preto ak súd prvého stupňa rozhodol o zastavení konania, je vylúčené, aby odvolací súd postupom podľa § 220 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že o žalobe rozhodne vecne, t. j. že jej vyhovie alebo ju zamietne.

Pokiaľ v prejednávanej veci mal odvolací súd za to, že zastavenie konania nebolo namieste, mohol napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa len zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ak takto nepostupoval, porušil tým zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania a žalovanému tak odňal možnosť konať pred súdom v ďalšom stupni (na základe riadneho opravného prostriedku). Tým zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1

písm. f/ O. s. p, ku ktorej bol dovolací súd povinný prihliadnuť, aj keď nebola v dovolaní uplatnená.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom zmeňujúcim výroku a súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. apríla 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková